

27.09.2023

Ärende/10

§ 227

Ledamoten Laura Kolehmainens motion om att bevara träd och växtlighet i samband med byggnadsprojekt

HEL 2023-000788 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Laura Kolehmainen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Laura Kolehmainen och 24 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors efterföljer en skrivning i stadsstrategin genom att anteckna i sin byggnadsordning att man vid bebyggandet av tomter om möjligt bevarar befintliga träd och växter i stället för att fälla träden och plantera nya.

Stadsfullmäktige godkände 24.5.2023 (§ 122) Helsingfors byggnadsordning, som trädde i kraft 7.6.2023. I byggnadsordningens paragraf 31 a om att bevara och plantera träd konstateras följande:

På den tomt som bebyggs får endast de träd fällas för vilka tillstånd har beviljats i tillståndsbeslutet. Om det är nödvändigt att fälla träd på tomten för att påskynda byggandet enligt detaljplanen innan tillståndet beviljas, ska byggnadstillsynstjänsterna underrättas om fällningen av träden 14 dygn innan träden fälls. Till anmälan ska bifogas en situationsplan eller motsvarande i vilken de träd som ska fällas har märkts ut samt annan erforderlig utredning. Utifrån anmälan bedömer byggnads-

tillsynstjänsterna om det är nödvändigt att fälla träd i den omfattning som föreslås.

På en bebyggd tomt får träd fällas av grundad anledning, till exempel om det finns risk för att träden ska falla, utan tillstånd för miljöåtgärder om åtgärdens inverkan på tomten och miljön är ringa. Man måste dock lämna kvar tillräckligt många träd på tomten.

Om det på grund av byggandet är nödvändigt att fälla träd under fåglarnas häckningstid (1.4–31.7), ska den som inleder projektet undersöka träden med hjälp av en fågelexpert innan de fälls för att säkerställa fåglarnas häckningsfrid enligt naturvårdslagen.

Om det i bygglovet, tillståndet för miljöåtgärder eller något annat tillstånd beviljas tillstånd att fälla träd, ska tillståndet vid behov innehålla bestämmelser om plantering av fler träd. Om träd har fällts utan tillstånd och på ett sådan sätt att trädfällningens inverkan på tomten eller miljön är mer än ringa, ska ett erforderligt antal stora träd planteras på tomten. Byggnadstillsynsmyndigheten fattar vid behov beslut om planteringen av träd.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Byggnadsordningen godkändes och trädde i kraft efter att utlåtandet gavs, vilket har beaktats i svaret.

Stadsstyrelsen konstaterar i likhet med stadsmiljönämndens motionsvar att trädens naturliga livslängd är till och med flera hundra år beroende på arten. Med tanke på naturens mångfald bör man ha som mål att träd kan ha en så naturlig livscykel som möjligt även i stadsmiljö. Ur detta perspektiv finns det anledning att utveckla stadens förfaranden. Stadsstyrelsen tar utvecklingsbehovet på allvar. Ett av de viktigaste målen med ändringen av byggnadsordningen är att naturvärden ska beaktas i byggandet mer än i nuläget utan att pruta på tillväxten. I målet ingår bevarandet av träd och växtlighet.

Stadsmiljönämnden konstaterade enhälligt i sitt förslag 7.3.2023 till översyn av byggnadsordningen att man vid följande uppdatering ska ta ställning till huruvida man borde försöka bevara de delar av tomternas gårdsplaner som inte bebyggs eller används som passager eller för parkering i naturligt tillstånd, om inte något annat är motiverat till exempel för att säkerställa trivselen på tomten och vegetationstäcket. I sådana fall ska man i första hand plantera varierade, för tillväxtförhållandena lämpliga växter på dessa tomtedelar. Översynen av byggnadsordningen i enlighet med stadsmiljönämndens riktlinjer styr till att i högre grad bevara obebyggda gårdsplaner i naturligt tillstånd och bidrar till att skydda den biologiska mångfalden i stadens natur i enlighet med stadsstrategin.

27.09.2023

Ärende/10

Riksdagen har antagit en ny bygglag, som träder i kraft 1.1.2025. Enligt 28 § i bygglagen ska byggnadsordningen ändras i enlighet med bygglagen före 1.1.2027. Således kommer staden inleda en ändring av byggnadsordningen senast 2026. Stadsstyrelsen fastställer att stads- miljönämndens enhälliga riktlinjer kommer att utgöra utgångspunkten för följande översyn av bygglagen.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Laura Kolehmainen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2023 § 541

HEL 2023-000788 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

11.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Kaupunginhallitus totesi kaupunkiympäristölautakunnan aloitevastauksen tavoin, että puiden luontainen elinikä on lajista riippuen jopa useita satoja vuosia. Luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta tulee tavoitella tilaa, jossa puu voi kaupunkiympäristössäkin elää sille mahdollisimman luonnonmukaisen elinkaaren. Kaupungin toimintatapoja on tästä näkökulmasta tarpeen kehittää ja kaupunginhallitus suh-

27.09.2023

Ärende/10

tautui tähän kehittämisen tarpeeseen vakavasti. Luonnonarvojen huomioiminen rakentamisessa nykyistä enemmän kasvusta tinkimättä on yksi rakennusjärjestyksen muuttamisen keskeisistä tavoitteista. Tavoitteeseen sisältyy puiden ja kasvillisuuden säästäminen.

Kaupunkiympäristölautakunta on esityksessään rakennusjärjestyksen uudistamiseksi 7.3.2023 todennut yksimielisesti, että seuraavan rakennusjärjestyksen päivityksen yhteydessä on arvioitava, tulisiko tonttien pihamaiden niitä osia, joita ei käytetä rakentamiseen, kulkuteinä tai pysäköimiseen, pyrkiä säilyttämään luonnonmukaisena, jollei ole perusteltua syytä toimia toisin esimerkiksi tontin viihtyisyyden ja kasvipeitteisyyden turvaamiseksi, jolloin ensisijaisena vaihtoehtona tontin osat tulee istuttaa paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa, monipuolista kasvillisuutta käyttäen. Rakennusjärjestyksen uudistaminen kaupunkiympäristölautakunnan linjaamalla tavalla ohjaa rakentamattomien pihamaiden luonnonmukaisena säilyttämiseen nykyistä laajemmin ja tukee kaupunkistrategian mukaisesti kaupungin luonnon monimuotoisuuden suojelua.

Eduskunta on hyväksynyt uuden rakentamislain, joka tulee voimaan 1.1.2025. Rakentamislain 28 §:n mukaan rakennusjärjestys on muutettava rakentamislain mukaiseksi 1.1.2027 mennessä. Näin ollen rakennusjärjestyksen muuttaminen tullaan aloittamaan viimeistään vuoden 2026 aikana. Kaupunginhallitus vahvisti, että rakentamislain seuraavassa uudistamisessa kaupunkiympäristölautakunnan yksimielinen linjaus toimii lähtökohtana.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Minja Koskelan vastahetdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

28.08.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.04.2023 § 226

HEL 2023-000788 T 00 00 03

Lausunto

27.09.2023

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki kirjaisi rakennusjärjestykseen, että rakennettaessa tontteja on säästettävä mahdollisuuksien mukaan olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta. Valtuustoaloitteen mukaan tällä tavalla kaupunki toteuttaisi strategiansa kirjausta sen sijaan, että olemassa olevat puut kaadetaan ja tilalle istutetaan uudet.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että vanhojen puiden säästäminen on lähtökohtaisesti tavoiteltavaa. Puiden luontainen elinikä on lajista riippuen jopa useita satoja vuosia. Luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta tulee tavoitella tilaa, jossa puu voi kaupunkiympäristösäkin elää sille mahdollisimman luonnonmukaisen elinkaaren. Kaupungin toimintatapoja on tästä näkökulmasta tarpeen kehittää ja kaupunkiympäristön toimiala suhtautuu tähän kehittämisen tarpeeseen vakavasti.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti kokouksessaan 7.3.2023 (§ 134) esittää kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen muuttamista. Rakennusjärjestyksen muuttaminen on tarpeen muun muassa siksi, että Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 13.10.2021 uuden kaupunkistrategian "Kasvun paikka" vuosiksi 2021-2025. Strategian mukaan kasvun näkyvä ilmentyminen on rakentaminen, ja yksi strategian painopisteistä on kunnianhimoinen ilmasto- ja luonnonsuojelu. Voimassa olevaa rakennusjärjestystä, jonka kaupunginvaltuusto on 22.9.2010 hyväksynyt, ja joka on tullut voimaan 1.11.2010, on kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden vuoksi muutettava.

Luonnonarvojen huomioiminen rakentamisessa nykyistä enemmän kasvusta tinkimättä on yksi rakennusjärjestyksen muuttamisen keskeisistä tavoitteista. Tavoitteeseen sisältyy puiden ja kasvillisuuden säästäminen. Rakennusjärjestyksen uudistaminen lautakunnan esittämällä tavalla ohjaa rakentamattomien pihamaiden luonnonmukaisena säilyttämiseen nykyistä laajemmin ja tukee kaupunkistrategian mukaisesti kaupungin luonnon monimuotoisuuden suojelua.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle pihamaan rakentamista koskevan rakennusjärjestyksen 13 § 1 momentin muuttamista kuulumaan seuraavasti:

Pihamaata rakennettaessa on huolehdittava siitä, että pihamaasta tulee tontin käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen ja viihtyisä. Ne tontin pihamaan osat, joita ei käytetä rakentamiseen, kulku- teinä tai pysäköimiseen, tulee istuttaa paikan kasvuolosuhteisiin sopi-

vaa, monipuolista kasvilajistoa käyttäen, jollei ole perusteltua syytä säilyttää niitä luonnonmukaisena.

Lisäksi lautakunta korosti, että seuraavan rakennusjärjestyksen päivityksen yhteydessä arvioidaan, tulisiko tonttien pihamaiden niitä osia, joita ei käytetä rakentamiseen, kulkuteinä tai pysäköimiseen, pyrkiä säilyttämään luonnonmukaisena, jollei ole perusteltua syytä toimia toisin esimerkiksi tontin viihtyisyyden ja kasvipeitteisyyden turvaamiseksi, jolloin ensisijaisena vaihtoehtona tontin osat tulee istuttaa paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa, monipuolista kasvilajistoa käyttäen.

Eduskunta on hyväksynyt uuden rakentamislain, joka tulee voimaan 1.1.2025. Rakentamislain 28 §:n mukaan rakennusjärjestys on muutettava rakentamislain mukaiseksi 1.1.2027 mennessä. Näin ollen rakennusjärjestyksen muuttaminen tullaan aloittamaan viimeistään vuoden 2026 aikana.

Lautakunta esitti kaupunginhallitukselle myös uuden 31 a §:n lisäämistä rakennusjärjestykseen. Esitetty pykälä kuuluu seuraavasti:

31 a § Puiden säilyttäminen ja lisääminen tontilla

Rakennettavalta tontilta saa kaataa vain ne puut, mihin lupapäätöksessä on annettu lupa. Mikäli tontilta on välttämätöntä kaataa puita asemakaavan mukaisen rakentamisen jouduttamiseksi ennen luvan myöntämistä, puiden kaatamisesta on ilmoitettava rakennusvalvontapalveluille 14 vuorokautta ennen puiden kaatamista. Ilmoitukseen on liitettävä asemapiirros tai vastaava, johon kaadettavat puut on merkitty, sekä muu tarpeellinen selvitys. Ilmoituksen perusteella rakennusvalvontapalvelut arvioi, onko puiden kaataminen esitettyssä laajuudessa välttämätöntä.

Rakennetulta tontilta saa perustellusta syystä, kuten puiden kaatumisvaaran johdosta, kaataa puita ilman maisematyölupaa, mikäli toimenpiteen vaikutukset tontille ja ympäristöön ovat vähäisiä. Tontille on kuitenkin jätävä riittävä määrä puita.

Mikäli rakentamisen johdosta on välttämätöntä kaataa puita lintujen pesimäaikana (1.4.-31.7.), on ennen puiden kaatamista hankkeeseen ryhtyvän lintuasiantuntijan avustuksella tutkittava puut luonnonsuojelulain mukaisen lintujen pesimärauhan varmistamiseksi.

Mikäli rakennusluvassa, maisematyöluvassa tai muussa luvassa myönnetään lupa puiden kaatamiseen, on luvassa tarvittaessa määrättävä puiden lisäistutuksista. Mikäli puita on kaadettu ilman lupaa ja siten, että puiden kaatamisen vaikutukset tontille tai ympäristöön ovat vähäistä suurempia, on tontille istutettava tarpeellinen määrä isokokoi-

27.09.2023

Ärende/10

sia puita. Rakennusvalvontaviranomainen määrää tarvittaessa puiden istuttamisesta.

Käsittely

25.04.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisätään viidennen (5) kappaleen, joka alkaa "Luonnon-
narvojen huomioiminen.." viimeiseksi virkkeeksi seuraava: "Rakennus-
järjestyksen uudistaminen lautakunnan esittämällä tavalla ohjaa ra-
kentamattomien pihamaiden luonnonmukaisena säilyttämiseen nykyi-
stä laajemmin ja tukee kaupunkistrategian mukaisesti kaupungin luon-
non monimuotoisuuden suojelua."

Kannattaja: Tuomas Nevanlinna

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia
Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

18.04.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Salla Mustonen, yksikön päällikkö: 09 310 26445
salla.t.mustonen(a)hel.fi